

CIRKULÄR 14:17

Ekonomi och styrning
Ekonomisk analys
Mona Fridell m.fl.
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Budgetförutsättningar för åren 2014–2017

I detta cirkulär presenterar vi:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Preliminär kostnadsutjämning 2015
- Reviderad LSS-utjämning 2014
- Preliminär LSS-utjämning 2015
- Ny befolkningsprognos
- Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex
- Demensföreskrifter
- PO-pålägg för kommunerna preliminärt 2015
- Troligen ingen återbetalning från AFA år 2014
- Prognos kommunal fastighetsavgift 2015
(endast siffror, information finns i cirkulär 14:18)
- Nya instruktioner till modellen Skatter & bidrag

Skatteunderlagsprognosen är uppreviderad jämfört med den prognos vi presenterade i februari (cirkulär nr 14:6). Det beror främst på att grundavdragen reviderats ner men också på att timlönerna nu väntas öka snabbare.

Svensk ekonomi mot ljusare tider

Svensk ekonomi avslutade 2013 mycket starkt. Även 2014 har startat bra och utsikterna inför framtiden är ljusa. Ett skäl är att tillväxten i omvärlden får allt bättre fart. Svensk BNP beräknas växa med omkring 3 procent både i år och nästa år (kalenderkorrigerat). Det är i stort sett samma bedömning som gjordes i februari även om tillväxten nu justerats upp för 2014 och ned för 2015.

Förbättrade förutsättningar för den svenska exporten gör att både industrins och övriga näringslivets investeringar dras upp. Även kommunsektorns investeringar beräknas

öka. Ett omslag från vikande till ökade lagerinvesteringar i industrin och handeln bidrar också till att förstärka efterfrågan.

Hushållens inkomster har under de senaste åren utvecklats mycket gynnsamt. Sänkta skatter, låg inflation, låga räntor och växande sysselsättning bidrar till att hushållens reala inkomster ökar snabbt också i år. Hushållens konsumtionsutgifter har inte hängt med inkomsterna vilket inneburit att hushållens sparande stigit till mycket höga nivåer. Vi förutser att hushållens konsumtionsutgifter framöver växer i snabbare takt och att nivån på sparat efterhand reduceras. Det ger ytterligare draghjälp till tillväxten i den svenska ekonomin.

Sysselsättningen fortsätter öka i år vilket bidrar till att läget på den svenska arbetsmarknaden förbättras gradvis. Nedgången i arbetslösheten blir dock till en början begränsad. Det är först framåt hösten som arbetslösheten mera påtagligt börjar minska. Det fortsatt svaga arbetsmarknadsläget håller tillbaka pris- och löneutvecklingen. Löneökningarna fortsätter att understiga 3 procent och inflationen mätt som KPIX (dvs KPI exklusive hushållens räntekostnader) håller sig strax över 0 procent.

Den låga inflationen begränsar skatteunderlagets tillväxt. I reala termer, dvs. efter avdrag för pris- och löneökningar, är däremot skatteunderlagets tillväxt fortsatt stark. Trots sänkta pensioner beräknas tillväxten till 1,8 procent i år. Det är en bra bit över den trendmässiga tillväxten på 0,9 procent. Nästa år beräknas skatteunderlagets reala tillväxt uppgå till 2,1 procent. Den kraftiga tillväxten beror till stor del på en ökad sysselsättning.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin
Procentuell förändring om inte annat anges

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
BNP*	2,9	1,3	1,5	3,0	3,1	3,4	2,5
Sysselsättning, timmar*	2,0	0,6	0,4	0,8	1,3	1,6	0,9
Relativ arbetslöshet, nivå	7,8	8,0	8,0	7,8	7,2	6,7	6,6
Timplön, nationalräkenskaperna	3,2	2,8	2,2	2,9	3,2	3,4	3,7
Timplön, konjunkturlönestatistiken	2,5	3,0	2,4	2,8	3,2	3,4	3,7
Konsumentpris, KPIX	1,1	1,1	0,5	0,2	1,5	1,8	1,8
Konsumentpris, KPI	3,0	0,9	0,0	-0,2	1,9	2,9	2,9
Realt skatteunderlag**	2,7	1,8	1,6	1,8	2,1	2,4	1,8

*Kalenderkorrigerad utveckling. **Korrigerat för regeländringar.

Åren 2016 och 2017 fortsätter skatteunderlaget växa omkring 2 procent per år i reala termer. Den starka tillväxten är ett resultat av återhämtningen på arbetsmarknaden. Tillväxten i svensk ekonomi kan till stor del återföras på inhemsk efterfrågan – såväl konsumtionen som investeringarna växer snabbt. En viss återhämtning sker också internationellt, men tillväxten på viktiga svenska exportmarknader som t.ex. euroområdet bedöms även fortsättningsvis bli betydligt svagare än tillväxten i Sverige.

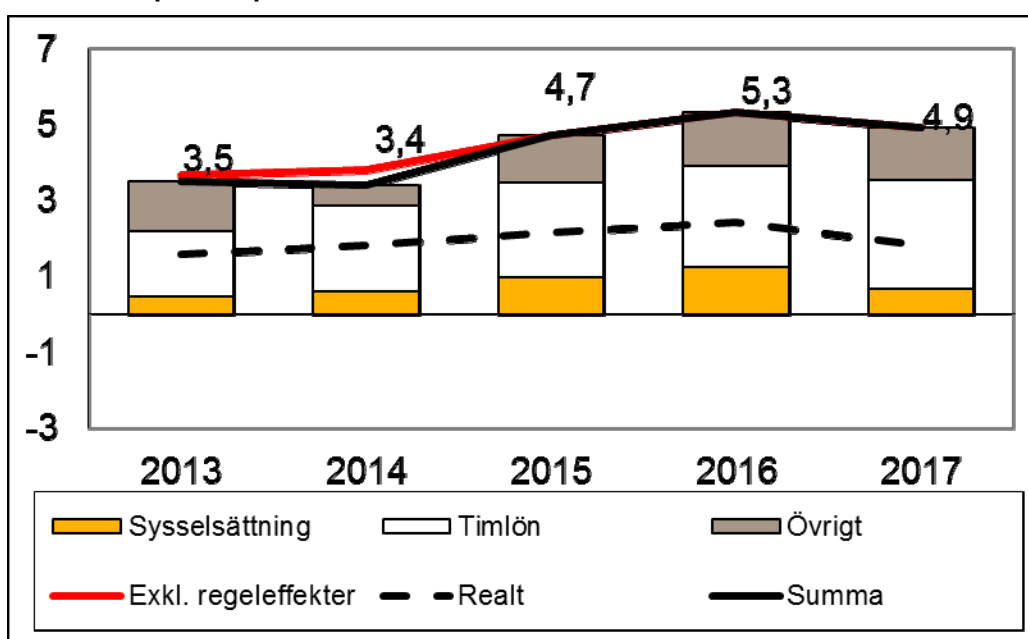
Den fortsatta lågkonjunkturen innebär att priser och löner utvecklas långsammare än normalt. Men i takt med att resursutnyttjandet stiger ökar också pris- och löneökningstakten. I år beräknas löneökningstakten ligga strax under 3 procent och 2015 beräknas lönerna i genomsnitt öka med 3,2 procent. År 2017 – ett år då den svenska ekonomin återfått konjunkturrell balans – har löneökningstakten beräknats till 3,7 procent. Den underliggande inflationen (KPIX) stiger samtidigt från 0,2 till 1,8 procent.

Konjunkturuppgång ger skatteunderlaget fart 2015–2016

Prognosen baseras på den samhällsekonomiska bild som presenteras kortfattat här ovan och mer utförligt i *Ekonomirapporten, April 2014*.

Förra året växte skatteunderlaget lite långsammare än den historiska trenden. För i år prognostiserar vi ungefär lika stor ökning av arbetade timmar och klart större lönehöjningar än förra året. Men den underliggande skatteunderlagstillväxten, exklusive regeländringar, vill ändå inte ta fart (diagram 1). När även höjningen av grundavdrag för personer som fyllt 65 år beaktas blir ökningstakten till och med lite lägre än år 2013. Det beror framförallt på att pensionsinkomsterna ökar ovanligt lite, bland annat till följd av den automatiska balanseringen av allmänna pensioner.

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter
Procent respektive procentenheter



Källa: SKL.

För 2015 och 2016 förutspår vi en konjunkturrell återhämtning som leder till stor sysselsättningsökning och fallande arbetslöshet. Det stramare arbetsmarknadsläget leder till att lönerna höjs i snabbare takt. Då stiger också inkomstindex mer samtidigt som den automatiska balanseringen av allmänna pensioner ger extra pensionshöjningar. Effekten blir att skatteunderlaget, precis som man kan förvänta i en konjunkturuppgång, växer betydligt snabbare än genomsnittligt. År 2017 räknar vi med att arbetsmarknaden har nått balans, med svagare sysselsättningstillväxt och avtagande löneökningstakt som följd. Dessutom ökar inte pensionsinkomsterna lika snabbt som åren innan. Då bromsar även skatteunderlagstillväxten in.

I reala termer (underliggande ökning av skatteunderlaget rensat för pris- och löneökningar i sektorns kostnader) växer skatteunderlaget mer än genomsnittet för förra konjunkturcykeln hela perioden.

Upprevidering jämfört med februariprognosen

Vår nya bedömning innebär en upprevidering jämfört med den prognos vi presenterade i februari (cirkulär 14:6). Det beror framförallt på att vi nu räknar med lägre grundavdrag 2015, men i viss mån också på att löneökningstakten är uppjusterad.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) brukar övergå från en långsiktig beräkningsmodell till en prognos för nästföljande år i de planeringsförutsättningar som presenteras i april. För att de långsiktiga beräkningarna ska bli så realistiska som möjligt baseras de bland annat på att bidrag till hushållen följer löneutvecklingen och att grundavdragen totalt sett ökar i samma takt som taxerad inkomst. Det sistnämnda beror på att en tillämpning av gällande regler skulle innebära successiv urholkning av grundavdragen, och därmed risk för överskattning av skatteunderlaget på några års sikt.

Grundavdragen indexeras med prisbasbeloppet, som de flesta år ökar långsammare än lönerna. Det betyder att övergången från långsiktig beräkningsmodell till prognos brukar innebära en viss nedrevidering av grundavdragen, med motsvarande positiva effekt på skatteunderlaget. Eftersom vi nu förutser en sänkning av prisbasbeloppet år 2015 samtidigt som timlönerna beräknas öka med drygt tre procent är nedrevideringen av grundavdragen ovanligt stor denna gång.

Tabell 2. Olika skatteunderlagsprognoser
Procentuell förändring

	2013	2014	2015	2016	2017	2013–2017
SKL, apr 2014	3,5	3,4	4,7	5,3	4,9	23,9
Reg, apr 2014	3,6	3,5	4,3	5,2	5,2	23,7
ESV, apr 2014	3,7	3,0	4,1	4,8	4,6	21,9
SKL, feb 2014	3,5	3,1	4,3	5,2	4,8	22,8

Källa: Ekonomistyrningsverket, regeringen, SKL.

Jämförelse med regeringens och ESV:s prognos

Regeringens prognos i vårpropositionen visar ungefär lika stor skatteunderlagstillväxt fram till 2017 som SKL:s, men om man ser till enskilda år finns en del skillnader (tabell 2). Att SKL:s prognos visar större ökning än regeringens år 2015 beror på en mer gynnsam utveckling av arbetade timmar och timlön i kombination med mindre höjning av grundavdragen. År 2017 förutser regeringen större ökning av pensionsinkomsterna än SKL och därmed starkare skatteunderlagstillväxt.

Ekonomistyrningsverkets (ESV) prognos visar lägre ökningstal för skatteunderlaget än SKL:s samtliga år utom 2013. ESV-prognosen visar genomgående svagare utveckling av pensioner och sociala ersättningar. År 2015–2016 förstärks effekten av att ESV dessutom räknar med mindre ökning än SKL för både timlön och arbetade timmar.

Slutavräkningar 2013–2014

Slutavräkning 2013

Enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation 4:2, ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKL:s skatteunderlagsprognos i december.

Regeringen fastställde uppräkningsfaktorerna för 2012 och 2013 till 4,1 procent för båda åren i Budgetpropositionen för år 2013. Slutligt utfall för 2012 blev 4,0 och vår prognos i december 2013 visade på en ökning av skatteunderlaget med 3,6 procent för 2013. Med den bedömningen av uppgick rekommenderad uppbokning i bokslut 2013 till –244 kronor per invånare den 1.11.2012.

SKL:s reviderade prognos enligt detta cirkulär visar en ökning av skatteunderlaget med 3,5 procent för 2013. Med denna lägre uppräkningsfaktor uppgår prognosen för avräkning 2013 till –282 kronor, vilket medför en korrigeringsfaktor på –38 kronor per invånare 1.11.2012 jämfört med bokslut 2013. Jämfört med vår prognos i februari (cirkulär 14:6) är det dock ingen förändring.

Slutavräkning 2014

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2013 och 2014 uppgår till 3,9 procent respektive 2,7 procent, enligt *Budgetpropositionen för år 2014*. Förbundets aprilprognos innebär högre uppräkningsfaktor än med regeringens faktorer. Detta gör att vår prognos på slutavräkningen 2014 blir 119 kr per invånare den 1.11.2013. Jämfört med vår prognos i februari (cirkulär 14:6) är det en förbättring med 118 kronor per invånare.

Disponering av resultatutjämningsreserven

Enligt kommunallagen får från och med år 2013 medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. När detta får göras måste framgå av de egna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med vår prognos beräknas detta vara fallet 2013 och 2014. En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat.¹

Tabell 3. Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling
Förändring i procent per år

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Snitt 10 år	3,8	3,8	3,9	4,0	4,0	4,1
Årlig	4,0	3,7	3,8	4,8	5,3	4,9
Differens	0,2	–0,1	–0,1	0,8	1,3	0,8

Regleringsbidrag/avgift

Förbundet har gjort en bedömning av regleringsposten i den kommunalekonomiska utjämningsprognosen för åren 2014 till 2017 (tabell 4 och 5). Bedömningen bygger på:

- Vår skatteunderlagsprognos, som påverkar omslutningen i inkomstutjämningsprognosen
- Förändringar av anslaget kommunalekonomisk utjämningsbidrag i BP2014
- Förändringar i utjämningsprognosen enligt BP2014

¹ Se *RUR i praktiken*, SKL 2013, www.skl.se. Klicka på Ämnen, Ekonomi, God ekonomisk hushållning.

Tabell 4. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2014 till 2017
Miljoner kronor

	2014	2015	2016	2017
Inkomstutjämnning, netto (+)	57 674	60 560	63 771	66 896
Strukturbidrag (+)	1 908	1 928	1 950	1 970
Summa inkomster för kommunerna (1)	61 996	63 263	65 892	68 914
Ramanslag (-) (Utgift för staten) (2)	64 231	64 154	63 932	64 160
Differens → Regleringspost (2)-(1)	2 235	892	-1 960	-4 754

Tabell 5. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2014 till 2017
Kronor per invånare

	2014	2015	2016	2017
Inkomstutjämnning, netto (+)	5 987	6 220	6 477	6 723
Strukturbidrag (+)	198	198	198	198
Summa inkomster för kommunerna (1)	6 435	6 498	6 693	6 926
Ramanslag (-) (Utgift för staten) (2)	6 667	6 590	6 494	6 448
Differens → Regleringspost (2)-(1)	232	92	-199	-478

Preliminär kostnadsutjämnning 2015

SKL har gjort en preliminär beräkning av kostnadsutjämnningen för bidragsåret 2015. Statistiska centralbyrån (SCB) har tagit fram aktuellt underlag på beställning av förbundet.

Merparten av det underliggande datamaterialet är uppdaterat. De variabler som *inte* varit möjliga att uppdatera är:

- Andel med ekonomiskt bistånd över 6 månader i delmodellen för individ- och familjeomsorg.
- Befolkning per 1.11.2014 för beräkning av eftersläpningsbidrag i delmodellen för befolkningsförändringar.

För variabeln andel med ekonomiskt bistånd över 6 månader används förra årets värden. Denna variabel har stor påverkan på delmodellen för individ- och familjeomsorg då den står för knappt halva vikten i delmodellen och har rört sig mycket per kommun. Det är därför viktigt att vara uppmärksam på att kommande uppdatering av denna variabel kan komma att påverka utfallet för respektive kommun ganska mycket. Mellan utjämningsåren 2013 och 2014 var det 65 kommuner som fick en utfallsförändring på 150 kronor per invånare eller mer i spannet mellan +440 kronor och -930 kronor. Ökar andelen med långvarigt ekonomiskt bistånd kommer uppdateringen ge ett positivt utfall och minskar andelen blir följden ett negativt utfall.

Övriga variabler som *inte* är definitiva är:

- Verksamheternas nettokostnader 2013
- Nettoprisindex 2014 och 2015

Verksamhetskostnader från bokslut 2013

Verksamhetskostnaderna på riksnivå från bokslut 2013 kommer att ligga till grund för 2015 års utjämnning. Då verksamhetskostnader ännu inte är klara har förbundet gjort en bedömning av dessa utifrån antaganden om hur löner, priser samt volymutveckling

för de olika verksamheterna förändrats mellan 2012 och 2013. I genomsnitt ökar verksamhetskostnaderna i kronor per invånare med 2,2 procent. Andelen 16–18-åringar minskar dock så mycket så att verksamhetskostnaderna för gymnasieskolan förväntas minska med 3,8 procent. För äldreomsorgen gäller det motsatta. En ökning av andelen över 65 år och andelen barn 1–9 år medför större kostnadsökningar än genomsnittet i äldreomsorgen men framför allt i förskola och skolbarnsomsorg.

**Tabell 6. Prognostiserade nettokostnad per verksamhet
Kronor per invånare 2013**

	Nettokostnad 2012, utfall	Nettokostnad 2013 SKL:s prognos	Procentuell förändring
Förskola o skolbarnsomsorg	6 790	6 994	3,0 %
Grundskola	8 576	8 904	3,8 %
Förskoleklass	549	563	2,6 %
Gymnasieskola	3 858	3 714	-3,8 %
Äldreomsorg	9 284	9 510	2,4 %
Individ- och familjeomsorg	3 626	3 698	2,0 %
Kollektivtrafik (kommuner)	265	286	7,9 %

De prognostiserade prislapparna för 2013 ligger till grund för den totala kostnadsvolymen i kostnadsutjämnningen 2015. Till denna uppräknings tillkommer uppräknings enligt nettoprisindex för åren 2014 och 2015.

Nettoprisindex för 2014 och 2015

För att strukturkostnaden för 2015 ska motsvara 2015 års kostnadsnivå räknas standardkostnaderna för varje delmodell upp med nettoprisindex (npi) för 2014 och 2015. I den definitiva utjämnningen används regeringens prognos för npi 2014 och 2015 som presenteras i Budgetpropositionen 2015. I prognosen som presenteras här används regeringens bedömning av npi för 2014 och 2015 från Vårpropositionen 2014.

Tabell 7. Nettoprisindex i utjämnningen 2014 och 2015

Procent

	BP 2014, Utjämnning 2014	VP 2014, Utjämnning 2015
-npi 2013	-0,1	
-npi 2014	1,0	0,2
-npi 2015		1,6
2 år 2013 & 2014	0,9	
2 år 2014 & 2015		1,80

Anm.: Npi har ingen effekt på kommunernas relativa standardkostnader utan bara på den totala volymen.

Preliminärt utfall

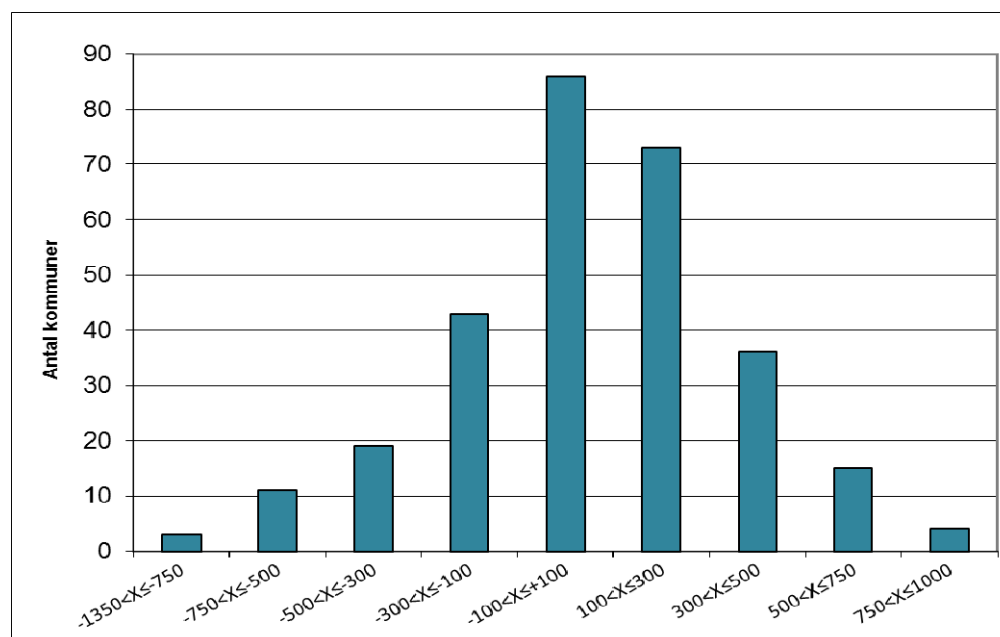
Kommunens standardkostnad för kostnadsutjämnningens olika delar samt kommunens bidrag eller avgift totalt framgår av *bilaga 1*. Bidraget eller avgiften för kommunen är skillnaden mellan kommunens så kallade strukturkostnad och den genomsnittliga strukturkostnaden för riket (35 316 kronor per invånare). Den genomsnittliga strukturkostnaden har ökat med 951 kronor från 2014.

Förändringar för enskilda kommuner sträcker sig från ett bättre utfall med 992 kronor per invånare till ett sämre utfall med -1 360 kronor per invånare. För 30 procent av kommuner ligger förändringen inom intervallet plus/minus 100 kronor per invånare. Drygt 57 procent får en positiv förändring mellan åren. För de kommuner med störst

förändringar förklaras merparten av förändringar i demografin i åldrarna 1–18 år och 85 år och uppåt eller av ett förlorat eftersläpningsbidrag.

Diagram 2. Förändrat utfall 2015 mot 2014 enligt prognos

Antal kommuner



Diagrammet visar antalet kommuner i olika intervall. Till exempel har de kommuner som ligger i den första stapeln till vänster en negativ förändring i sitt bidrag/avgift på mellan 750–1 350 kronor per invånare.

I bilaga 1 redovisas bidragen respektive avgifterna för respektive modell och i bilaga 2 redovisas en jämförelse mellan de preliminära beräkningarna för 2015 i förhållande till det definitiva utfallet för bidragsåret 2014.

Ersättning för eftersläpning

Ersättning för eftersläpning i modellen för befolkningsförändringar har i denna beräkning satts till noll. Detta beror på att beräkningen för 2015 bygger på förändringen av folkmängden mellan 1 november 2013 och 1 november 2014. För 21 kommuner innebär det en negativ förändring i spannet mellan 24 och 1204 kronor per invånare i förhållande till 2014 års utjämningsnivå, se bilaga 2. Då det inte finns någon prognos över eftersläpningseffekter ingår den följaktligen inte i filen ”Prognosunderlag K 2014–2018-14017”. I vår modell Skatter & bidrag finns det möjlighet att simulera bidragets storlek utifrån vad man tror att befolkningen blir per den 1 november 2014.

Tabell 8. Kommuner aktuella för eventuell ersättning för eftersläpning 2015

Procent

Kommun	Genomsnitt	Kommun	Genomsnitt	Kommun	Genomsnitt
	2009–2013		2009–2013		2009–2013
Sundbyberg	3,05	Upplands Väsby	1,79	Värmdö	1,36
Sigtuna	2,51	Lomma	1,74	Uppsala	1,33
Solna	2,18	Huddinge	1,72	Partille	1,31
Stockholm	2,02	Strömstad	1,71	Täby	1,28
Botkyrka	1,94	Malmö	1,60	Göteborg	1,26
Vallentuna	1,89	Södertälje	1,57	Ekerö	1,24
Sollentuna	1,86	Haninge	1,54	Örebro	1,22
Nacka	1,85	Upplands-Bro	1,52	Härryda	1,20
Knivsta	1,83	Järfälla	1,43		

Det är 26 kommuner som kan bli aktuella för ersättning för eftersläpning bidragsåret 2015, se tabell 3. Dessa kommuner har haft en genomsnittlig befolkningsökning de senaste fem åren (2009 till 2013) som överstiger 1,2 procent². För att bli aktuell för ersättning bidragsåret 2015 måste befolkningen i dessa kommuner även öka **med 1,2 procent mellan 2013 och 2014**.

Nästa beräkning

SCB kommer senast den 1 oktober att redovisa prognos över 2015 års kostnadsutjämnings. I den beräkningen kommer de definitiva kostnadsuppgifterna per verksamhet vara klara samt nettoprisindex uppdaterat enligt budgetpropositionen 2015.

Reviderad LSS-utjämning 2014

I mars presenterade SCB det reviderade utfallet i LSS-utjämningen för 2014. Jämfört med utfallet från december har fyra kommuner ändrat i sina underlag. Påverkan på andra kommuners utfall är mycket marginellt.

Preliminär LSS-utjämning 2015

Även år har vi gjort en tidig prognos för utfallet i LSS-utjämningen som baseras på 2013 års ekonomiska utfall för de flesta kommuner. Prislapparna och totalkostnaden är baserat på uppgifter från de kommuner som kommit in med uppgifter från 2013. För 222 kommuner som kommit in med sina Räkenskapsammandrag (RS) för 2013 före den 17 april beräknas personalkostnadsindex (PK-IX) på dessa siffror. Detta gäller även om RS inte är färdiggranskat av SCB. För övriga kommuner så används PK-IX för 2014 års utjämning som är baserat på RS för 2012. Vi kommer liksom tidigare år att göra en ny prognos för LSS-utjämningen 2015 i juni när RS för 2013 är färdigt. Vi vet inte säkert om regeringen verkligen avser att uppdatera PK-IX för 2015, eftersom man inte vill ge besked om detta i förväg, men eftersom detta gjorts de senaste fem åren är sannolikheten stor för en uppdatering. Se *bilaga 3* för kommunvisa uppgifter.

Beräkningarna grundar sig på följande förutsättningar:

- Antalet LSS-insatser per den 1 oktober 2013 enligt uppgifter från Socialstyrelsen.

²Avser befolkning 1 november respektive år.

- Antalet beslut om personlig assistans enligt SFB i oktober 2013 enligt uppgifter från Försäkringskassan.
- Personalkostnadsindex (PK-IX) baserat på RS 2013 för 222 kommuner, för övriga används det PK-IX som användes för ”reviderat utfall” för utjämningsåret 2014. Respektive beräkningssätt per kommun framgår av bilaga 3 tabell 1. Uppgifter från Försäkringskassan om kommunernas inbetalda ersättningar för LASS under 2013 (används i väntan på uppgifter från RS 2013 för vissa kommuner).
- Folkmängsuppgifter per den 31 december 2013.
- Vår prognos för prislappar vid beräkningen av grundläggande standardkostnader, som baseras på RS för 2013 med en prognos för totalkostnaderna på nationell nivå.

Tabell 9. Prislappar baserade på RS 2013

Kronor per år

Bostad med särskild service	Daglig verksamhet		196 091
vuxna	827 008		
barn	1 033 759	Övriga insatser	
barn i familjehem	372 153	korttidsvistelse	255 872
		korttidstillsyn	140 730
Personlig assistans		avlösarservice	63 968
enligt LSS	335 891	ledsagarservice	63 968
enligt LASS/SFB	167 945	kontaktperson	25 587

För de kommuner som har stora förändringar av antalet personer med verkställda beslut enligt LSS och LASS mellan åren och därmed stor förändring av bidrag/avgift i utjämningsystemet finns anledning att undersöka om underlaget är korrekt. Även stora förändringar av personalkostnadsindex kan finnas anledning att granska.

Befolkningsprognos

Den 15 april presenterade Statistiska centralbyrån (SCB) en reviderad befolkningsprognos för åren 2014–2060. Mer om prognosen finns att läsa på SCB:s webbplats:

<http://www.scb.se/sv/Hitta-statistik/Statistik-efter-omrade/Befolkning/Befolkningsframskrivningar/Befolkningsframskrivningar/>

Folkmängden i Sverige beräknas öka varje år under prognosperioden 2014–2060. Folkökningen beror både på ett invandringsöverskott och att antalet födda är högre än antalet döda varje år under prognosperioden. Det är i de äldre åldrarna den största ökningen är att vänta. Antalet 65 år och äldre beräknas öka från dagens knappt 1,9 miljoner till över 3 miljoner år 2060. Under samma period väntas antalet personer i de mest förvärsaktiva åldrarna 20–64 år öka från 5,6 miljoner till drygt 6,1 miljoner. Antalet barn och ungdomar i åldern 0–19 år antas öka från nästan 2,2 miljoner till drygt 2,6 miljoner. År 2060 är den beräknade folkmängden nästan 11,8 miljoner.

I tabellen nedan syns den nya prognosen, omräknad till befolkningen per första november respektive år.

Tabell 10 Befolkningsprognos för åren 2013–2017

	2013 (utfall)	2014	2015	2016	2017
Befolkning 1 nov	9 633 589	9 735 675	9 845 076	9 949 794	10 041 641
Procentuell förändring	0,913	1,060	1,124	1,064	0,923

Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex

I våra kalkyler beräknas kommunernas verksamhetskostnader både i löpande och fasta priser. Den årliga förändringen av kostnaderna i fasta priser kallas också verksamhetens volymförändring. Volymförändring utgörs alltså av skillnaden mellan förändring i löpande pris och prisförändringar på arbetskraft (löneökningar) och annan förbrukning. I tabellen nedan redovisas vår aktuella prognos för perioden 2012–2017. Nästa prognos publiceras i samband med *Makronytt den 18 augusti*. Syftet med publiceringen är att de kommuner som så önskar ska kunna räkna om mellan löpande och fasta priser, t.ex. i budgetarbetet, med samma förutsättningar som används i SKL:s kalkyler.

Tabell 11. Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Arbetskraftskostnader*	1,028	1,027	1,026	1,030	1,032	1,035
Övrig förbrukning	1,016	1,011	1,014	1,022	1,025	1,027
Prisförändring	1,022	1,022	1,022	1,028	1,030	1,032

*Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter och kvalitetsjustering.

Prisförändringen på arbetskraft innevarande år är SKL:s prognos för timlöneökningarna för anställda i kommunerna inklusive kända förändringar av lagstadgade och avtalsenliga kollektiva avgifter. Prognosen för kommande år baserar sig på timlöneutvecklingen för hela arbetsmarknaden enligt SKL:s prognos och beslutade förändringar av arbetsgivaravgifterna. Det sker en kontinuerlig ökning av kvaliteten på arbetsinsatsen, bl.a. till följd av högre utbildningsnivå, och därmed höjda löner. Vi betraktar denna kvalitetsökning som en volymförändring och inte som en prisförändring, därför justeras timlöneökningarna ned med en uppskattning av kvalitetsökningen.

Priset på övrig förbrukning utgörs av en sammanvägning av vår prognos för KPIX, dvs. konsumentprisindex exklusive räntekostnader för egna hem och en uppskattad löneandel. Lönekostnader respektive övriga prisförändringar vägs med sina respektive vikter i totalkostnaderna.

Hur ska kommunerna förhålla sig till demensföreskrifterna?

Många kommuner har funderingar kring hur man i budgetarbetet ska förhålla sig till Socialstyrelsens demensföreskrifter (SOSFS 2012:12) som träder i kraft den 31/3 2015 (SOSFS 2013:27). Enligt den senaste informationen från Socialstyrelsen kommer en ny föreskrift att remitteras under sommaren gällande särskilt boende över lag, inte enbart boende för personer med demenssjukdom. Vår bedömning är att den nuvarande föreskriften återkallas i samband med remitteringen och att den nya föreskriften kommer att träda i kraft den 1.1.2016. SKL för samtal med Socialstyrelsen om föreskriften och kommer att informera om arbetet fortlöpande och om tidpunkt för ikraftträdande.

Preliminärt PO-pålägg för kommunerna 2015

PO-pålägget för kommuner beräknas *preliminärt* till **38,46 procent** av lönesumman 2015, vilket är oförändrad nivå jämfört med år 2014.

Vi har ingen information om förändring i de lagstadgade arbetsgivaravgifterna. Även avtalsförsäkringarna antas oförändrade.

Förbundet rekommenderar ett oförändrat **kalkylerat pålägg** avseende **avtalspensioner** på **6,83 procent 2014 för kommunerna**.

Sammantaget resulterar detta i ett PO-pålägg på 38,46 procent av lönesumman.

Regeringens förslag om förändrade mer fokuserade nedsänkning av arbetsgivaravgifter för unga under 23 år som skulle genomföras 1 juli 2014, ser **inte** ut att gå igenom. Förslaget ska riksdagsbehandlas den 28 maj, men det ser ut som att majoritet för detta förslag saknas. Om förslaget faller betyder det att arbetsgivarnedsänkningen som i dag finns för ungdomar ej fyllda 26 år kommer att vara kvar.

Se *bilaga 4* för kommunernas arbetsgivaravgifter för 2014 och 2015.

Troligen ingen återbetalning från AFA år 2014

De senaste åren har det genomförts stora premieåterbetalningar av AFA försäkring. Det har diskuterats om återbetalning av 2004 års inbetalda premie och en eventuell återbetalning år 2014. Bedömningen i dagsläget är att någon sådan återbetalning inte kommer att genomföras år 2014. Det finns emellertid en inriktning att dessa medel ska kunna återbetalas år 2015. Några beslut är dock inte fattade och frågan bereds fortfarande.

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2014–2018

I samband med varje uppdatering av våra beräkningar publiceras ”Prognosunderlag K 2014–2018” på vår webbplats på nedanstående länk:

<http://www.sk1.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx>

Genom att i Excel-filen skriva in den egna kommunkoden, får man beräkningar och bakgrundsuppgifter för sin kommun.

I prognosunderlaget redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2014–2018. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i prognosunderlaget. På vår webbplats finns en tabell som innehåller vissa riktade statsbidrag samt regleringar av anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Av tabellen framgår om och när vissa specifika bidrag ingår i prognosen eller inte. Tabellen återfinns via rubriken Ämnen, Ekonomi, Budget och planering, Statsbidrag, eller via nedanstående länk:

http://www.sk1.se/vi_arbetar_med/ekonomi/budget_och_planering/specificering_vissa_statsbidrag

Från och med 2012 redovisas även intäkter från fastighetsavgiften i prognosunderlaget. Fastighetsavgiften påverkas inte av våra skatteunderlagsprognoser.

Skillnader jämfört med förra beräkningen (cirkulär 14:6) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Preliminär kostnadsutjämning 2015
- Reviderad LSS-utjämning 2014
- Preliminär LSS-utjämning 2015
- Ny befolkningsprognos
- Prognos kommunal fastighetsavgift 2015 (endast siffror, information i cirkulär 14:18)

Beräkningarna bygger i övrigt på 2014 års skattesatser samt att befolkningen i varje kommun utvecklas i takt med riksprognosen.

Gör kommunens egen intäktsprognos åren 2014–2018 med hjälp av modellen ”Skatter & bidrag”

Med hjälp av modellen kan du se kommunens intäkter efter olika antaganden om:

- Skattesats
- Antal invånare och åldersstruktur i den egna kommunen
- Skatteunderlagsutvecklingen i den egna kommunen
- Skatteunderlag i riket

Du får också en ökad förståelse för hur utjämningsystemets olika delar påverkas av förändringar i befolkningen och av skatteunderlagets utveckling i riket. Vi informerar kontinuerligt i våra cirkulär om hur ändrade förutsättningar ska föras in i modellen.

Modellen är endast tillgänglig för dig som ansvarar för kommunernas ekonomi- eller finansfunktion. Priset är 1 750 kronor.

Kommuner som inte haft modellverktyget under 2013 gör beställningen via vår beställningsblankett. Beställningsblanketten kan hämtas från vår webbplats www.skl.se under Ämnen. Klicka på Ekonomi, Budget och planering, Skatter & bidrag K.

Spara den först på Din dator innan Du fyller i den!

Blanketten kan sen e-postas till Mona Fridell, Sveriges Kommuner och Landsting, 118 82 Stockholm, e-post: mona.fridell@skl.se.

Kurs i utjämningsystemet och modellen ”Skatter & Bidrag”

För nytillkomna användare erbjuder vi tisdagen den 23 september en kurs i *utjämningsystemet och modellen Skatter & bidrag*. Förmiddagen ägnas åt en genomgång av utjämningsystemets grunder plus eventuella aktuella frågor med koppling till systemet.

Eftermiddagen vigs åt modellen Skatter & bidrag, med praktiska övningar och möjlighet till att arbeta med egna frågor med stöd/handledning.

Plats Lexicon, Klarabergsviadukten 70, Stockholm

När Tisdagen den 23 september, kl. 9:30–16:30

Preliminärt program

vid ankomst: Kaffe och smörgås

09.30–12.00 Utjämningsystemet

12.00–13.00 Lunch

13.00–16.30 Modellverktyget ”Skatter & bidrag”

Kostnad: 1 500 kr per person inklusive lunch, men exklusive moms.

Anmälan: via e-post till Birgitta Westlund (birgitta.westlund@skl.se) eller tfn 08-452 77 53 senast den 8 september. Platsantalet är begränsat. Ange särskilt fakturaadressen.

Mer information om kursens innehåll kan du få av Mona Fridell, kontaktuppgifter finns längre ned. Information finns även på vår webbplats www.skl.se under Vi arbetar med. Klicka på Ekonomi, sedan Konferenser & kurser.

Uppdatering av modellen ”Skatter & bidrag”

Kommuner som använder den förenklade uppdateringen laddar ner filen:

Uppdateringsfil-14017nr2.xls

från sidan www.skl.se/modellensob. Följ sedan instruktionerna i filen eller manualen, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta cirkulär.

- Skriv in SKL:s skatteunderlagsprognos i cellerna B9 till G9. Beloppen syns i tabell 2, första raden. År 2018 kan sättas till 4,4.
- Skriv in reviderad befolkningsprognos på riksnivå i cellerna D26–G26. Värdena finns i ”Prognosunderlag K 2014–2018 14017”, cellerna D42–G42.
- Skriv in vår reviderade framskrivning av kommunens befolkning i cellerna D29–G29. Eventuella formler ska ersättas. Uppgifterna finns i ”Prognosunderlag K 2014–2018 14017”, cellerna D44–G44.
- Skriv in beloppen för inkomstutjämningsbidraget netto åren 2015 till 2018 i cellerna D35–G35. Beloppen är: 60 560,275; 63 770,890; 66 896,139; 69 838,381
- Skriv in beloppen för strukturbidrag åren 2015–2018 i cellerna D42–G42. Beloppen är: 1 927,957; 1 949,627; 1 970,364; 1 988,553
- Skriv in beloppen för införandebidrag åren 2015–2017 i cellerna D45–G45. Beloppen är: 774,562; 171,819; 47,988

- Skriv in ny prognos för konsumentprisindex i cellerna B55–G55. Värdet finns i tabell 1, rad 7. År 2018 kan sättas till 2,7.
- Skriv in preliminär kostnadsutjämnning 2015 i cell D65. Värdet hittar du i ”Prognosunderlag K 2014–2018 14017”, cell D22. Eventuell formel ska skrivas över. Kommuner som kan komma ifråga för **eftersläpningsersättning** (se tabell 8) ska, liksom tidigare, ha en formel i denna cell. Formeln ska lyda $=xxxx + (OM(N5>2;'Blad 6 Befolkningsförändringar'!D92;0))$ där xxxx = kostnadsutjämnning 2015 enligt prognosunderlaget.
- Skriv in reviderad LSS-utjämnning 2014 i cell C68. Värdet hittar du i ”Prognosunderlag K 2014–2018 14017”, cell C26. Eventuell formel ska skrivas över.
- Skriv in preliminär LSS-utjämnning 2015 i cell D68. Värdet hittar du i ”Prognosunderlag K 2014–2018 14017”, cell D26. Eventuell formel ska skrivas över.
- Skriv in prognos för kommunal fastighetsavgift 2015 i cellen D92. Värdet hittar du i ”Prognosunderlag K 2014–2018 14017”, cell D16. Se mer om fastighetsavgiften i cirkulär 14:18.

Nedanstående ändringar behöver **eventuellt** göras på **blad 2 Indata** och **blad 4 Kostnadsutjämnning**.

- Sedan slutet av februari har befolkningsuppgifter per den 1.1 2014 (eller 31.12 2013) kunnat hämtas på vår hemsida för uppdatering av modellen. **De som inte redan har gjort denna uppdatering** kan hämta uppgifterna på vår webbplats och ”kortadressen” www.skf.se/modellensob. Välj sidan Folkmängdsiffror och befolkningssiffror per den 1 januari. Cellhänvisningar finns i Excel-filen. **OBS!** De som använder den förenklade uppdateringen behöver **inte** lägga in dessa uppgifter, de ingår i uppdateringsfilen.

Följande ändringar behöver göras på **blad 4 Kostnadsutjämnning**.

- Prislappar för kostnadsutjämnningen 2015–2018 finns på vår webbplats och ”kortadressen” www.skf.se/modellensob. Välj sidan Uppdatering K. Under rubriken **Manuell uppdatering** finns filen ”Prel-prislapp-2015.xls”. Cellhänvisningar finns i Excel-filen.
- Ny befolkningsprognos i åldersgrupper för riket per den 1.1 2015–2017 (eller 31.12 2014–2016) finns att hämta på vår webbplats och ”kortadressen” www.skf.se/modellensob. Välj sidan Uppdatering K. Under rubriken **Manuell uppdatering** finns filen ”Befolkning-Kostnadsutjämnning-april14.xls”. Cellhänvisningar finns i Excel-filen.

Dessutom måste följande ändringar göras i **blad 1 Totala intäkter**:

- Skriv in Sveriges Kommuner och Landstings prognos över avräkningen på 2014 års inkomster i cell H30 (119 kr/inv.).

Efter att ha gjort ändringen *bör skyddet återinföras* genom att man på menyn Verktøy väljer Skydd/Skydda blad och på frågan om lösenord återigen skriver in ordet ”kommun”.

Tidpunkter under 2014

Fler tidpunkter finns på vår webbplats och sidan Ekonomikalendern.

- 22–23 maj Finansdagarna 2014, Stockholm
- 17 jun Vi presenterar extra prognos för LSS-utjämningen
- prel 1–7 aug Skatteverket presenterar preliminärt taxeringsutfall
- 18 aug Vi presenterar ny skatteunderlagsprognos och MakroNytt 2/2014
- 20–21 aug Kommek i Malmö
 - okt Vi presenterar ny prognos för fastighetsavgiften 2015
 - 1 okt SCB presenterar utfall utjämningsystemen
 - 2 okt Vi presenterar ny skatteunderlagsprognos och MakroNytt 3/2014
- prel 13 okt Regeringen presenterar Budgetpropositionen
- 25 nov Skatteverket presenterar slutligt taxeringsutfall
- nov Bokslutsdagar i Malmö, Stockholm, Göteborg och Umeå
- dec Vi publicerar definitiva uppgifter om PO-pålägg för år 2015
- prel 18 dec Vi presenterar *Ekonomirapporten. December 2014*
- dec Vi presenterar internräntan för 2016
- dec Vi publicerar cirkulär och EkonomiNytt om redovisningsfrågor

Gör som 300 andra kommunalekonomer: Prenumerera gärna på nyheter från www.skl.se, området Ekonomi och statistik. Under vårt område Ekonomi (under Ämnen) finns de senaste uppdaterade cirkulären tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan cirkulären.

Frågor om detta cirkulär kan ställas till Mona Fridell (modellen Skatter & bidrag) 08-452 79 10, Bo Legerius (skatteunderlaget) 08-452 77 34, Per-Lennart Börjesson (makroekonomi) 08-452 77 55, Derk de Beer (utjämningsystemet) 08-452 77 42, Måns Norberg (utjämningsystemet) 08-452 77 99, Peter Sjöquist (LSS-utjämning) 08-452 77 44, Madeleine Holm (sammanvägt prisindex kommunal verksamhet) 08-452 77 87, Siv Stjernborg (PO-pålägg, arbetsgivaravgifter, återbetalning från AFA) 08-452 77 51, Per Sedigh (demensföreskrifter) 08-452 77 43.

Alla kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skl.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING

Avdelningen för ekonomi och styrning

Sektionen för ekonomisk analys



Annika Wallenskog



Mona Fridell

Bilaga

Bilaga 1: Preliminär standardkostnad 2015 samt bidrag/avgift

Bilaga 2: Förändring Bidrag/Avgift mellan Prognos 2015 och Utfall 2014

Bilaga 3: Preliminär utjämning av LSS-kostnader 2015

Bilaga 4: Arbetsgivaravgifter 2014 och 2015

”Prognosunderlag-K-2014-2018-14017.xls”, finns på vår webbplats via följande länk:

<http://www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx>